

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Inhibition av verkställigheten – en ny ordning för vissa utlännningar vid tillfälliga verkställighetshinder (Ds 2024:23)

(Ju2024/02262)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Försäkringskassan bedömer att det troligtvis är få ärenden hos myndigheten som kommer att beröras av förslagen och att någon större påverkan på myndighetens handläggning därmed inte är sannolik.

9 Bistånd vid inhibition av verkställigheten

9.18 Bosättningsbaserade förmåner

9.18.2 Ingen rätt till bosättningsbaserade förmåner för den nya lagens personkrets

Utredningen verkar ha utgått från den felaktiga förutsättningen att ett beslut om assistansersättning är tidsbegränsat och omprövas regelbundet (s. 487). Det framgår inte tydligt vilken betydelse denna förutsättning har haft för utformning av förslagen. Försäkringskassan vill dock tydliggöra att beslut om assistansersättning inte är tidsbegränsade och att det inte heller finns någon möjlighet för myndigheten att regelbundet ompröva sådana beslut enligt dagens lagstiftning.

9.18.3 En utvidgad rätt för Försäkringskassan att ta del av uppgifter hos Migrationsverket bör införas

Utredningen föreslår ett tillägg i bestämmelsen 7 kap. 15 a § utlänningsförordningen (2006:97) som innebär att det ska införas en reglering som möjliggör att Försäkringskassan hos Migrationsverket kan ta del av beslut om inhibition av verkställighet enligt den nya ordningen.

Försäkringskassan hämtar i dag information från Migrationsverket genom en s.k. fråga-svar-tjänst. Med stöd av den föreslagna regleringen kommer Försäkringskassan kunna hämta information från Migrationsverket om att ett beslut om inhibition har fattats genom befintlig tjänst. För att Försäkringskassan ska kunna agera omgående till följd av att en person som har rätt till socialförsäkringsförmåner har fått ett beslut om inhibition om verkställighet, krävs emellertid att myndigheten per automatik får information om att ett sådant beslut har fattats (se även synpunkten under 11.3.4). Enligt 7 kap. 15 a § andra stycket utlänningsförordningen krävs att Migrationsverket bedömer att det föreligger skäl för att myndigheten på eget initiativ ska lämna denna information. Det kan inte tas för givet att Migrationsverket i alla fall bedömer att det föreligger sådana skäl. För att

säkerställa att information om ett beslut om inhibition av verkställighet alltid kommer Försäkringskassan tillhanda skyndsamt anser myndigheten att det vore mer ändamålsenligt att utforma bestämmelsen som en skyldighet för Migrationsverket att lämna uppgifter om sådana beslut.

11 Konsekvenser

11.3 Konsekvenser för det allmänna

11.3.4 Domstolarna och vissa förvaltningsmyndigheter

Utredningen har framfört att förslaget att bosättningsbaserade förmåner inte ska kunna ges till de utlänningar som meddelas beslut om inhibition av verkställighet bedöms kunna leda till vissa besparingar för Försäkringskassan. Med tanke på bedömningen att det troligtvis är få ärenden som kommer att beröras av utredningens förslag, kan sådana besparingar antas bli marginella. Försäkringskassan bedömer dock att förslagen kommer att innebära kostnader avseende IT-utveckling för myndigheten. Det är i dagsläget inte möjligt att uppskatta exakt hur stora kostnader förslagen kommer att medföra, men det är möjligt att göra uppskattningar i vissa delar.

För att Försäkringskassan ska kunna få information om att en person som är aktuell för en socialförsäkringsförmån har fått ett beslut om inhibition av verkställighet, krävs som minimum att Försäkringskassan utvecklar den enkla tjänst där Försäkringskassan i dag ställer frågor till Migrationsverket. Kostnaden för denna IT-utveckling uppskattas uppgå till cirka 100 000 kronor.

Försäkringskassan delar utredningens bedömning att det kan förekomma att en person inledningsvis bedöms bosatt i socialförsäkringsbalkens mening, för att därefter få ett beslut om inhibition av verkställighet och därmed inte längre är berättigad till bosättningsbaserade förmåner. För att i en sådan situation förebygga felaktiga utbetalningar är Försäkringskassan i behov av automatiska uppdateringar från Migrationsverket om att beslut om inhibition av verkställighet har fattats. En sådan automatiserad tjänst kräver att Migrationsverket kan avisera uppgifterna som behövs. Att utveckla en automatiserad tjänst innebär en utveckling av Försäkringskassans IT-system till en större kostnad utöver den om 100 000 kronor som har angetts ovan.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Marie Axelsson i närvaro av verksjuristen Martina Lindkvist, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Martina Lindkvist